

Nr B 30

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag
angående ändring i lagen den 27 juni 1902 (nr 71),
innefattande vissa bestämmelser om elektriska anlägg-
ningar; given Stockholms slott den 6 juni 1958.*

Under återopande av bilagda i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag angående ändring i lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

GUSTAF ADOLF

Gösta Skoglund

Propositionens huvudsakliga innehåll

Det i propositionen framlagda förslaget är främst föranlett av att farliga verkningar genom induktion från kraftledningar för särskilt hög spänning numera kan uppträda i andra elektriska anläggningar, särskilt sådana för svagström eller lågspänd starkström, även på stora avstånd från kraftledningarna. Med hänsyn härtill har de nuvarande reglerna om skyldighet att vidta och bekosta skyddsåtgärder gentemot inverkan av elektrisk ström, enligt vilka sådan skyldighet helt åvilas innehavaren av en nytillkommande anläggning, ansetts böra i viss omfattning ändras. Enligt förslaget skall det sålunda i princip ankomma på de ifrågavarande kraftledningarnas innehavare att svara för åtgärder, som erfordras för att även yngre anläggningar för svagström eller lågspänd starkström skyddas mot induk-

tion. Vidare förordas sådan ändring av reglerna om ansvar för skada å person eller annan egendom än elektrisk anläggning, att den som inom byggnad eller inhägnad gård lider skada av elektrisk ström från en förbrukningsanläggning för hushållsändamål o. d. får ersättning, så snart strömmen inkommit i anläggningen på ej åsyftat sätt. Dessutom föreslås en sådan jämkning av preskriptionsbestämmelserna, att därav framgår att den korta preskriptionstiden av två år icke skall gälla med avseende å sådan regresstalan mot elektrisk anläggnings innehavare, som föres av dylik anläggnings ägare eller innehavare (se propositionen nr 153 till årets förra riksdag).

FÖRSLAG

till

Lag**angående ändring i lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.**

Härigenom förordnas, *dels* att 1, 4—6, 9, 11 och 14 §§ lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar¹, skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels ock* att i nämnda lag skall införas en ny paragraf, betecknad 17 §, av nedan angiven lydelse.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

1 §.

Har, för — — — ej erforderligt.

Menighet vare — — — eller vattendrag.

Ej heller — — — den föreslagna.

Skall enligt vad i denna paragraf är sagt fastighet avstås eller upplåtas, äge, där ej här nedan annorlunda föreskrives, vad i lagen om expropriation i allmänhet stadgas samt *den särskilda bestämmelsen i 91 § första stycket ävensom* i fråga om elektriska starkströmsledning *övriga* i sagda lag meddelade särskilda bestämmelser om expropriation för elektriska svagströmsledning *motsvarande tillämpning*; och skall vad där stadgas med avseende å upplåtelse av nyttjanderätt för svagströmsledning gälla jämväl beträffande upplåtelse av servitutsrätt för starkströmsledning.

Skall enligt vad i denna paragraf är sagt fastighet avstås eller upplåtas, äge, där ej här nedan annorlunda föreskrives, vad i lagen om expropriation i allmänhet stadgas samt, i fråga om elektriska starkströmsledning, i sagda lag meddelade särskilda bestämmelser om expropriation för elektriska svagströmsledning *motsvarande tillämpning*; och skall vad där stadgas med avseende å upplåtelse av nyttjanderätt för svagströmsledning gälla jämväl beträffande upplåtelse av servitutsrätt för starkströmsledning.

¹ Senaste lydelse av 1 § se SFS 1941:958, av 4 § se SFS 1957:383 och av 14 § se SFS 1916:237.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

För skada, — — — förstnämnda anläggning.

Har skadan — — — avvända densamma.

Är elektrisk anläggning till hela sin sträckning förlagd inom byggnad eller inhägnad gård eller under jordytan och överstiger ej största effektiva spänningen tvåhundra-femtio volt, räknat på det i 3 § 2 mom. a) angivna sätt, skall, ändå att anläggningen innefattar egen generator eller transformator, vad i denna paragraf är stadgat icke medföra skyldighet att ersätta skada.

Med generator — — — dylik anläggning.

Vad i första stycket sägs gäller ej skada som uppkommit inom byggnad eller inhägnad gård genom inverkan av ström, vilken med en spänning av högst tvåhundra-femtio volt, räknat så som angives i 3 § 2 mom. a), tillförts förbrukningsanläggning för starkström.

5 §.

Finnes vid elektrisk anläggnings tagande i bruk, att densamma genom inverkan å förut befintlig dylik anläggning medelst induktion eller annorledes vållar skada å denna eller hinder i dess drift, vare förstnämnda anläggnings innehavare pliktig att ofördröjligen vidtaga de anordningar eller förändringar å vare sig den ena eller den andra anläggningen, vilka erfordras till förekommande av dylik inverkan; underlåter han det, äge den andra anläggningens innehavare att på den försumliges bekostnad verkställa vad i sådant hänseende erfordras.

1 mom. Kan elektrisk anläggning genom inverkan på redan befintlig dylik anläggning vålla skada å person eller egendom eller störning i driften, skall innehavaren av förstnämnda anläggning vidtaga erforderliga åtgärder vid denna för att förebygga sådan skada eller störning.

Innehavare av starkströmsanläggning, i vilken vid enfasigt fel kan uppkomma jordslutningsström med större styrka än femhundra ampere, vare ock pliktig att, så snart han vunnit kännedom om senare tillkommen anläggning för svagström eller för starkström med en spänning av högst sexhundra volt, räknat så som angives i 3 § 2 mom. a), vidtaga erforderliga åtgärder vid sin anläggning för att förebygga att denna genom inverkan på den andra anläggningen medelst induktion eller förhöjda markpotentialer

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

vallar skada å person eller egendom eller annan störning än ljudstörning.

2 mom. Kan i fall, som avses i 1 mom., erforderligt skydd med bättre verkan eller till lägre kostnad vinnas genom åtgärd vid den anläggning som är utsatt för inverkan, ankommer det på dess innehavare att efter överenskommelse eller rättens förordnande utföra åtgärden.

Innehavaren äger, i den mån åtgärden ej är till båtnad för hans anläggning genom minskning av utgifter för dess underhåll och drift eller annan stadigvarande förbättring av driften, att av den som enligt 1 mom. är skyldig att vidtaga skyddsåtgärder njuta ersättning för utgifter vilka varit nödvändiga.

6 §.

Har elektrisk anläggning skadats eller dess drift *hindrats* genom inverkan av elektrisk ström från annan dylik anläggning, vare sistnämnda anläggnings innehavare från ersättningsskyldighet fri, där icke han underlåtit vidtaga de *anordningar*, som jämlikt 5 § på honom ankommit, eller eljest skadan eller *hindret* föranletts av vårdslöshet vid anläggningens utförande eller skötsel; uppkommer skada eller *hinder* å den anläggning, från vilken strömmen utgått, och föranleddes skadan eller *hindret* av vårdslöshet vid den andra anläggningens utförande eller skötsel, vare denna anläggnings innehavare pliktig att ersätta skadan eller förlusten.

Har elektrisk anläggning skadats eller dess drift *störts* genom inverkan av elektrisk ström från annan dylik anläggning, vare sistnämnda anläggnings innehavare från ersättningsskyldighet fri, där icke han underlåtit vidtaga de *skyddsåtgärder* som jämlikt 5 § på honom ankommit eller eljest skadan eller *störningen* föranletts av vårdslöshet vid anläggningens utförande eller skötsel; uppkommer skada eller *störning* å den anläggning, från vilken strömmen utgått, och föranleddes skadan eller *störningen* av vårdslöshet vid den andra anläggningens utförande eller skötsel, vare denna anläggnings innehavare pliktig att ersätta skadan eller förlusten.

Finnes vårdslöshet — — — vardera sidan.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

9 §.

Har innehavare av elektrisk anläggning nödgats utgiva ersättning för skada, som orsakats genom inverkan av en medelst *överledning* från annan anläggning inkommen elektrisk ström, och var *överledningen* vållad genom vårdslöshet vid den sistnämnda anläggningens utförande eller skötsel, äge den, som fått utgiva ersättningen, att av den senare anläggningens innehavare söka åter, vad han sålunda fått utgiva. Finnes sådan vårdslöshet, som nyss sagts, hava förelupit jämväl vid den förstnämnda anläggningen, äge rätten, med avseende å beskaffenheten av de å ömse sidor begångna fel, bestämma, till huru stort belopp ersättningen skall av vardera sidan slutligen gäldas. Ligger dylik vårdslöshet ej någondera sidan till last, skola båda anläggningarnas innehavare sig emellan taga del i ersättningens gäldande, såsom om de gemensamt vållat skadan; dock att i ty fall ansvarighet icke åligger innehavare av telegraf-, telefon- eller annan dylik i och för sig ofarlig anläggning.

Har skada, — — — sålunda uppkommit.

11 §.

Var, som vill fordra skadestånd enligt 4—10 §§, skall inom två år från den dag, då skadan timade, sin talan hos domstol anhängiggöra. Försummas det, have han sin talan förlorat.

Har innehavare av elektrisk anläggning nödgats utgiva ersättning för skada, som orsakats genom inverkan av en medelst *induktion eller överledning eller eljest på ej åsyftat sätt* från annan anläggning inkommen elektrisk ström, och var *skadan* vållad genom vårdslöshet vid den sistnämnda anläggningens utförande eller skötsel, äge den, som fått utgiva ersättningen, att av den senare anläggningens innehavare söka åter vad han sålunda fått utgiva. Finnes sådan vårdslöshet, som nyss sagts, hava förelupit jämväl vid den förstnämnda anläggningen, äge rätten, med avseende å beskaffenheten av de å ömse sidor begångna fel, bestämma, till huru stort belopp ersättningen skall av vardera sidan slutligen gäldas. Ligger dylik vårdslöshet ej någondera sidan till last, skola båda anläggningarnas innehavare sig emellan taga del i ersättningens gäldande, såsom om de gemensamt vållat skadan; dock att i ty fall ansvarighet icke åligger innehavare av telegraf-, telefon- eller annan dylik i och för sig ofarlig anläggning.

Talan mot elektrisk anläggningsägare eller innehavare om skadestånd enligt 4 eller 6 § skall väckas inom två år från det skadan timade. Försummas det, är rätt till talan förlorat.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

14 §.

De i denna lag givna bestämmelser skola icke medföra skyldighet för ägare eller innehavare av elektrisk anläggning att utgiva ersättning, då till följd av olycksfall i arbete sådan i anläggningens tjänst anställd *arbetare*, som avses i lagen om *försäkring för olycksfall i arbete*, varder dödad eller skadad.

De i denna lag givna bestämmelser skola icke medföra skyldighet för ägare eller innehavare av elektrisk anläggning att utgiva ersättning, då till följd av olycksfall i arbete sådan i anläggningens tjänst anställd *arbetstagare*, som avses i lagen om *yrkesskadeförsäkring*, varder dödad eller skadad.

17 §.

Beträffande åtgärder till förebyggande av störning i radiomottagningsapparat gäller vad därom särskilt stadgas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1959.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 juni 1958.

Närvarande

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Skoglund, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändrad lagstiftning rörande skyddsåtgärder mot farlig induktion i elektriska anläggningar m. m.* samt anför härvid följande.

I propositionen nr 153 till årets förra riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag angående ändring i lagen den 27 juni 1902 (nr 71), innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar. Denna proposition hann emellertid icke upptagas till slutlig behandling av riksdagen före dess upplösning. Då jag icke finner anledning ifrågasätta ändring i nämnda förslag, varöver lagrådets utlåtande inhämtats, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte besluta att ny proposition i ämnet av samma innehåll som den förut avlåtna skall föreläggas riksdagen.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Nils Engdahl